

Přehled o činnosti cenových kontrolních orgánů za rok 2016
pro Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR

Obsah:

1. Úvod	3
2. Předmět cenové kontroly	4
3. Přehled činnosti cenové kontroly za rok 2016	5
3.1. Kontroly prováděné Ministerstvem financí - oddělení Cenová kontrola v oboru vodovodů a kanalizací	5
3.2. Kontroly prováděné Specializovaným finančním úřadem	6
3.2.1 Mléčné výrobky pro žáky	7
3.2.2 Pitná a odpadní voda	8
3.2.3 Veřejná linková osobní vnitrostátní pravidelná silniční doprava (dále jen „linková doprava“) kromě městské a příměstské dopravy a veřejné linkové dopravy vnitrostátní provozované v rámci integrovaných veřejných služeb podle jiného právního předpisu se stanovenými maximálními cenami podle části I. oddílu B položky č. 2 Výměru Ministerstva financí	9
3.2.4 Sběr, přeprava, třídění a odstraňování komunálního odpadu vymezeného ve skupině 20 katalogu odpadu uvedeného ve vyhlášce, kterou se provádí zákon o odpadech	10
3.2.5 Pohřební a hřbitovní služby	11
3.2.6 Zdravotní služby	13
3.2.7 Zneužití hospodářského postavení	14
3.2.8 Kontroly značení zboží, plnění evidenčních povinností a informování o cenách	15
3.2.9 Mimořádná šetření zadaná Ministerstvem financí	16
3.3 Kontroly prováděné celními úřady	17
3.4 Kontroly prováděné Českým telekomunikačním úřadem	18
3.5 Kontroly prováděné Energetickým regulačním úřadem	18
3.6 Kontroly prováděné Státní energetickou inspekcí	20
3.7 Kontroly prováděné Státním ústavem pro kontrolu léčiv	20
3.8 Kontroly prováděné Magistrátem hl. m. Prahy a krajskými úřady	22
3.9 Kontroly prováděné obcemi	23
3.10 Dozorová činnost Ministerstva financí ve vztahu k hl. m. Praze a ke krajům	24
4. Závěr	25

Přílohy:

- 1) Přehled výsledků oddělení cenové kontroly Specializovaného finančního úřadu za období roku 2016
- 2) Sumář kontrol Specializovaného finančního úřadu podle odvětví
- 3) Přehled stížností za období roku 2016
- 4) Výsledky cenových kontrol provedených jednotlivými orgány – rok 2016

1 Úvod

Ustanovením § 14 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), je vládě ČR uloženo každoročně do 30. dubna předložit Poslanecké sněmovně přehled o činnosti cenových kontrolních orgánů za předcházející kalendářní rok. Předkládaný materiál shrnuje veškerou kontrolní činnost v oblasti cenových předpisů, kterou vykonaly cenové kontrolní orgány v roce 2016.

Podle zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o působnosti orgánů ČR v oblasti cen“), v roce 2016 mohly provádět kontrolu cenových předpisů následující orgány:

- Ministerstvo financí (dále též MF)
- Specializovaný finanční úřad (dále též SFÚ)
- Celní úřady
- Český telekomunikační úřad (dále též ČTÚ)
- Energetický regulační úřad (dále též ERÚ)
- Státní energetická inspekce (dále též SEI)
- Státní ústav pro kontrolu léčiv (dále též SÚKL)
- Kraje
- Obce

Přehled shrnuje informace o cenových kontrolách provedených v roce 2016 Ministerstvem financí - odd. Cenová kontrola v oboru vodovodů a kanalizací, Specializovaným finančním úřadem, celními úřady, Českým telekomunikačním úřadem, Energetickým regulačním úřadem, Státní energetickou inspekcí a Státním ústavem pro kontrolu léčiv, 14 kraji (včetně Magistrátu hl. m. Prahy) a 20 obcemi. Podkladem byly zprávy o provedených cenových kontrolách, které uvedené subjekty poskytly Ministerstvu financí.

2 PŘEDMĚT CENOVÉ KONTROLY

Cenová kontrola je ve smyslu ustanovení § 14 odst. 2 zákona o cenách činností, v rámci které se ověřuje, zda prodávající nebo kupující neporušují ustanovení zákona o cenách a cenových předpisů, zda jsou správně předkládány podklady pro potřeby cenových orgánů a zda byla splněna opatření uložená k nápravě.

Předmětem cenové kontroly v roce 2016 bylo dodržování veškerých ustanovení cenových předpisů s tím, že porušením cenových předpisů ze strany prodávajícího je:

- nabízení a prodej zboží v rozporu s úředně stanovenými cenami (prodej za vyšší cenu než maximální nebo jinou než pevnou cenu),
- nesplnění podmínek, na které bylo uplatnění maximální, minimální nebo pevné ceny omezeno,
- nerespektování pravidel věcného usměrňování cen,
- nesplnění evidenčních nebo informačních povinností nebo povinností v označování zboží cenami nebo předání nepravdivých údajů cenovému orgánu.

Ze strany kupujícího může dojít k porušení cenových předpisů tím, že:

- kupuje za cenu v rozporu s úředně stanovenými cenami
nebo
- kupuje za cenu vyšší, než odpovídá regulaci cen, pokud na úhradu této ceny čerpá prostředky ze státního rozpočtu.

Porušením cenových předpisů ze strany prodávajícího nebo kupujícího je i zneužití jeho výhodnějšího hospodářského postavení při sjednávání ceny.

Cenové kontroly jsou prováděny především na základě ročních plánů cenových kontrol jednotlivých cenových kontrolních orgánů, podle zadání Ministerstva financí, popř. vlády, a na základě podnětů a stížností občanů a právnických osob.

3 PŘEHLED ČINNOSTI CENOVÉ KONTROLY ZA ROK 2016

3.1 KONTROLY PROVÁDĚNÉ MINISTERSTVEM FINANČÍ - ODDĚLENÍ CENOVÁ KONTROLA V OBORU VODOVODŮ A KANALIZACÍ

Usnesením vlády č. 86 ze dne 9. 2. 2015 bylo rozhodnuto vytvořit na Ministerstvu financí specializovaný cenový kontrolní útvar se zaměřením na dodržování pravidel věcného usměrňování u vody pitné a vody odpadní (včetně vody předané a převzaté). Tento úkol byl částečně realizován v roce 2016, kdy bylo zatím s omezeným počtem systemizovaných míst vytvořeno v rámci odboru 16 - Cenová politika oddělení Cenová kontrola v oboru vodovodů a kanalizací jako cenový kontrolní orgán MF oprávněný k provádění cenové kontroly dle § 2 odst. 1 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů. Tento kontrolní orgán zahájil svou činnost ve 3. čtvrtletí roku 2016. I přes pozdní dobu zahájení činnosti (důsledek délky výběrového řízení) a schválený nízký počet systemizovaných míst byly na podzim v roce 2016 okamžitě zahájeny 2 kontroly u vytipovaných subjektů, zaměřené na dodržování věcně usměrňovaných cen ve smyslu § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách a vedení cenové evidence dle § 11 zákona o cenách při kalkulaci a uplatňování cen pitné vody dodávané odběratelům a pitné vody dodávané do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě, než je odběratel („voda předaná“), dále cen odpadní vody odvedené kanalizací nečištěné a odpadní vody odvedené kanalizací čištěné a odpadní vody převzaté do kanalizace od jiného vodohospodářského subjektu („převzatá voda odpadní“).

Celkový počet ukončených kontrol	1
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	0 / 0 Kč

1 cenová kontrola zahájená ve 4. čtvrtletí r. 2016 nebyla dosud ukončena.

Kontrolní činnost vycházela z plánu, který navazoval na schválený dokument „Návrh koncepčního řešení regulace ve vodárenství“.

Cenový kontrolní orgán neobdržel v roce 2016 žádnou stížnost nebo podnět, které by byly důvodem pro zahájení cenové kontroly.

3.2 KONTROLY PROVÁDĚNÉ SPECIALIZOVANÝM FINANČNÍM ÚŘADEM

Kontrolní činnost Odboru cenové kontroly SFÚ byla v roce 2016 zaměřena na ověřování dodržování regulačních pravidel stanovených zákonem o cenách, prováděcí vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a navazujícími příslušnými cenovými výměry MF a ostatních cenových orgánů. Kromě regulovaných cen zboží a služeb byly v roce 2016 provedeny i kontroly v oblasti neregulovaných cen podle ustanovení § 2 odst. 3 zákona o cenách týkající se možného zneužití výhodnějšího hospodářského postavení prodávajícího. Rovněž bylo kontrolováno, a to jednak samostatně nebo v rámci kontrolních akcí zaměřených na jednotlivé regulované oblasti, zda prodávající jednotlivých druhů zboží plní své evidenční a informační povinnosti stanovené ustanoveními § 11 a § 13 zákona o cenách.

V oblasti maximálních cen byly kontroly zaměřeny na výši nájemného z pozemků nesloužících k podnikání nájemce (především nájemného z pozemků pro veřejná pohřebiště), dále na ceny mléčných výrobků pro žáky, ceny zdravotních výkonů hrazených z veřejného zdravotního pojištění a také ceny pohřebních služeb, které mohou stanovit kraje a obce ve smyslu ustanovení části I oddílu B. příslušného cenového výměru MF. V oblasti věcně usměrňovaných cen byly kontroly zaměřeny na spektrum oblastí ve smyslu cenových výměrů MF řady 01/příslušný rok, zejména pak ceny pitné vody dodávané odběratelům, vody předané a vody odpadní odvedené kanalizací, ceny veřejné linkové osobní vnitrostátní pravidelné silniční dopravy, ceny sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálního odpadu, ceny služeb krematorií, ceny za pronájem obřadních místností, ceny hřbitovních služeb poskytovaných v souvislosti s pronájemem a užíváním veřejného pohřebiště a ceny zdravotních služeb nehrazených z veřejného zdravotního pojištění. Nejvíce kontrol bylo realizováno v oblasti věcně usměrňovaných cen zdravotních služeb a hřbitovních služeb a v oblasti úředně stanovených cen u nájemného z pozemků pro veřejná pohřebiště.

Cenové kontroly byly prováděny jednak podle stanoveného ročního plánu kontrol na rok 2016 a současně byly zařazovány operativně na základě podnětů právnických a fyzických osob došlých v průběhu roku 2016 a podnětů MF.

Počet pracovníků cenových kontrol ke dni 31.12.2016	50
Celkový počet kontrol včetně stížností	192
Celkový počet rozhodnutí o uložení pokut za porušení cenových předpisů a jejich celková výše v Kč	79 / 3 774 000 Kč
Celkový počet vyřízených podnětů/z toho neoprávněných	28 / 22
Celkový počet kontrol bez zjištění	113

Výsledky provedených kontrol za jednotlivá územní pracoviště SFÚ v číselných údajích jsou obsaženy v přílohách č. 1 až 3.

K jednotlivým výsledkům cenové kontrolní činnosti SFÚ podle jednotlivých oborů a typů cenových kontrol:

3.2.1 Mléčné výrobky pro žáky

Celkový počet ukončených kontrol	14
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	0 / 0 Kč
Celkový počet vyřízených podnětů / z toho neoprávněných	0 / 0

V této oblasti byly provedeny kontroly ve vybraných základních školách. Provedenými kontrolami nebylo zjištěno překročení maximálních cen a nebylo také zjištěno porušení podmínek prodeje mléčných výrobků pro žáky určených výměry MF a nařízením vlády ČR č. 205/2004 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, ve znění pozdějších předpisů, a nařízením Komise (ES) č. 657/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o podporu Společenství pro poskytování mléka a některých mléčných výrobků žákům ve školách. Při kontrolách nebylo

zjištěno ani překročení maximálního povoleného množství výrobků prodaných jednotlivým žákům. Prodej dotovaných mléčných výrobků bývá uskutečňován prostřednictvím pověřené osoby (hospodárka, vedoucí školní jídelny, apod.), a to na základě dohody.

Vzhledem k trvalé stabilní cenové disciplíně prodejců těchto výrobků se předpokládá i nadále nerozšiřování těchto kontrol a využití kontrol prováděných kraji a obcemi.

3.2.2 Pitná a odpadní voda

Regulované komodity:

- a) Pitná voda dodávaná odběratelům
- b) Pitná voda dodávaná do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě, než je odběratel („předaná voda“)
- c) Odpadní voda odvedená kanalizací nečištěná a odpadní voda odvedená kanalizací čištěná
- d) Odpadní voda převzatá do kanalizace od jiného vodohospodářského subjektu („převzatá voda odpadní“)

Celkový počet ukončených kontrol	39
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	20 / 1 122 000 Kč
Celkový počet vyřízených podnětů/z toho neoprávněných	11 / 7

Při kontrolách byla zjištěna porušení závazného postupu při tvorbě a kalkulaci cen pitné vody dodávané odběratelům, odpadní vody odvedené kanalizací nečištěné a odpadní vody odvedené kanalizací čištěné. Kalkulovány byly náklady za energie, přímé mzdy či finanční náklady vyšší, než byly ve skutečnosti vynaloženy, a jež nebyly doloženy v účetnictví. Nesprávně byly zahrnuty i náklady, které s regulovanou oblastí nesouvisely. V nákladové položce správní režie byly zahrnuty ekonomicky neoprávněné náklady na propagaci, reklamu a podporu ochranné známky. Kalkulace odpadní vody převzaté k čištění byla sestavena k nesprávnému množství převzaté odpadní vody.

Byly nesprávně provedeny propočty pro určení přiměřeného zisku zajišťujícího návratnost použitého kapitálu (PZNK) dle ustanovení bodů 11 – 19 položky č. 2. v části II. Výměrů MF č. 01 /příslušný rok a tabulek uvedených v příloze č. 4A, resp. č. 3, těchto výměrů nebo výpočty přiměřeného zisku zajišťujícího přiměřenou návratnost použitého kapitálu nebyly zpracovány vůbec.

Meziroční navýšení zisku promítnutého do kalkulace ceny vody pitné a kalkulací cen vody odvedené kanalizací nečištěné a vody odpadní čištěné bylo vyšší, než stanovené maximální meziroční navýšení zisku.

Dalším kontrolním zjištěním bylo chybné rozvrhování celkových nákladů v kalkulacích cen vody pitné a cen vody předané, případně odpadní vody odvedené a odpadní vody převzaté.

Do kalkulace regulované ceny vody odpadní odvedené kanalizací byly zahrnuty i náklady na jiné činnosti, které cenové regulaci nepodléhají, a rovněž odpis hodnoty zůstatkové ceny zlikvidovaného dlouhodobého hmotného investičního majetku, čímž náklady na cenu pro stočné byly nedůvodně navýšeny o ekonomicky neoprávněné náklady.

Kontrolní zjištění se také týkalo neuchování kalkulací k vodě předané. Archivace kalkulace u cenově regulovaných činností je přitom povinností vyplývající ze zákona o cenách.

3.2.3 Veřejná linková osobní vnitrostátní pravidelná silniční doprava (dále jen „linková doprava“) kromě městské a příměstské dopravy a veřejné linkové dopravy vnitrostátní provozované v rámci integrovaných veřejných služeb podle jiného právního předpisu se stanovenými maximálními cenami podle části I. oddílu B položky č. 2 Výměru Ministerstva financí

Celkový počet ukončených kontrol	8
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	4 / 65 000 Kč
Celkový počet vyřízených podnětů/z toho neoprávněných	1 / 1

Kontrolou bylo zjištěno nedodržení závazného postupu při stanovení věcně usměrňovaných cen plného (obyčejného) jízdného linkové dopravy, když do výpočtů koeficientů „k“ byly zahrnuty údaje vycházející z předpokládané skutečnosti nesprávného roku. Pro výpočet

přiměřeného zisku byl chybně použit vzorec pro výpočet souhrnného předběžného odhadu prokazatelné ztráty na kalendářní rok zasílaný každoročně na krajský úřad, nikoliv vzorec dle cenového výměru.

I v dalším případě, kdy kontrolou bylo zjištěno zahrnutí vyšších než ekonomicky oprávněných nákladů do výpočtu koeficientu „k“, byl porušen závazný postup při tvorbě věcně usměrňovaných cen veřejné vnitrostátní pravidelné autobusové dopravy podle § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách. Při tomto deliktním jednání však přitom nebylo prokázáno získání nepřiměřeného majetkového prospěchu na úkor kupujících, neboť ve skutečnosti byly prodávajícím uplatněny výrazně nižší koeficienty, než umožňovala pravidla regulace.

V jednom případě kontrolovaná osoba nezahrnula do propočtu koeficientu „k“ v kontrolovaném období náklady, přiměřený zisk a tržby pro linky nad 30 km provozované v rámci integrovaného dopravního systému, a tím nesplnila podmínky požadované cenovými předpisy.

3.2.4 Sběr, přeprava, třídění a odstraňování komunálního odpadu vymezeného ve skupině 20 katalogu odpadu uvedeného ve vyhlášce, kterou se provádí zákon o odpadech

Celkový počet ukončených kontrol	19
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	8 / 972 000 Kč
Celkový počet vyřízených podnětů / z toho neoprávněných	0 / 0

V průběhu kontrol byly zjištěny sjednané ceny, jejichž kalkulace nebyly v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen podle § 6 odst. 1 zákona o cenách. Kalkulace cen obsahovaly vyšší než ekonomicky oprávněné náklady na recyklační poplatek, na zákonný poplatek, na likvidaci odpadu a na přepravu odpadu. V jednom případě byly do ceny svozu duplicitně zahrnuty náklady vynaložené na pohonné hmoty.

V dalším případě kontrolovaná osoba nezpracovala a neuchovávala kalkulace cen podléhajících věcnému usměrňování cen prokazující dodržení pravidel regulace tři roky po skončení platnosti ceny a dále ve zbylé části kontrolovaného období uplatňovala cenu

vyšší, než byla stanovena na základě pravidel cenové regulace, čímž získala nepřiměřený majetkový prospěch. Ke kumulaci porušení cenových předpisů došlo i v případě, kdy kontrolovaná osoba nedodržela závazný postup při tvorbě ceny nebo její kalkulaci dle § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách tím, že v kalkulaci věcně usměrňované ceny za uložení komunálního odpadu na skládce neoprávněně nadhodnotila náklady na opravy a udržování a dále uplatňovala za svoz komunálního odpadu cenu vyšší, než byla stanovena v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen podle § 6 odst. 1 zákona o cenách. V souvislosti s tímto správním deliktem jí vznikl nepřiměřený majetkový prospěch.

V pěti případech nebyly splněny evidenční povinnosti podle § 11 zákona o cenách, kdy nebyly vyhotoveny a tedy ani uchovány kalkulace věcně usměrňovaných cen.

3.2.5 Pohřební a hřbitovní služby

Regulované služby:

- a) Služby krematorií, z toho jen zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi, uložení popele do pevně uzavíratelné urny s označením včetně ceny urny, kromě služeb se stanovenými maximálními cenami podle části I. oddílu B položky č. 7 Výměru MF č. 01/kalendářní rok
- b) Pronájem obřadních místností pro smuteční obřady, kromě pronájmů se stanovenými maximálními cenami podle části I. oddílu B položky č. 8 Výměru MF č. 01/kalendářní rok
- c) Služby hřbitovní poskytované v souvislosti s pronájemem a užíváním veřejného pohřebiště, kromě služeb se stanovenými maximálními cenami podle části I. oddílu B položky č. 10 Výměru MF č. 01/kalendářní rok
- d) Pohřební služby, pouze služby spojené s pohřbením, které zajišťuje obec podle právního předpisu o pohřebnictví (§ 5 zákona č. 256/2001 Sb.)

Celkový počet ukončených kontrol	28
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	11 / 179 000 Kč
Celkový počet vyřízených podnětů / z toho neoprávněných	1 / 0

Při kontrole cen pronájmů obřadních síní, služeb krematorií a pohřebních služeb spojených s pohřbením, jež zajišťuje obec, bylo zjištěno, že byla požadována cena pronájmu obřadní místnosti pro smuteční účely vyšší než maximální cena stanovená obcí.

Cenové kontroly služeb krematorií, resp. pohřebními službami nakupovaných služeb krematorií, byly prováděny spolu s kontrolami věcně usměrňovaných cen pronájmu obřadních místností a pohřebních služeb spojených s pohřbením, které zajišťuje obec podle právního předpisu o pohřebnictví. V dané oblasti služeb krematorií bylo v pěti případech zjištěno porušení cenových předpisů spočívající v neuchování kalkulací navýšených cen za nakupované služby krematorií a v jednom případě šlo o zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů, resp. nákladů na provoz chladících zařízení, které nebyly sníženy o výnosy z pronájmu. V dalším případě byl prodávajícím do kalkulace zahrnut náklad na zemní plyn ve výši, jež nebyla ve skutečnosti vynaložena.

Cenová kontrola pronájmu obřadních místností byla prováděna spolu s kontrolou věcně usměrňovaných služeb krematorií, resp. pohřebními službami nakupovaných služeb krematorií.

Při kontrole bylo zjištěno, že kontrolovaná osoba nezpracovala kalkulace pronájmů obřadních místností a nesplnila tak evidenční povinnost danou ustanovením § 11 zákona o cenách, neboť neuchovala kalkulace věcně usměrňovaných cen za pronájem obřadních místností prokazující dodržení pravidel regulace tři roky po skončení jejich platnosti.

Cenové kontroly věcně usměrňovaných cen služeb hřbitovních byly prováděny spolu s kontrolami maximálního nájemného z pozemků pro veřejná pohřebiště. Všechna zjištění v oblasti hřbitovních služeb se týkala neuchování kalkulací cen k těmto službám.

Cenové kontroly pohřebních služeb, které zajišťuje obec, byly prováděny spolu s kontrolami věcně usměrňovaných služeb krematorií, resp. pohřebními službami nakupovaných služeb krematorií. V dané oblasti bylo zjištěno porušení cenových předpisů spočívající v neuchování kalkulací k uplatněným cenám.

3.2.6 Zdravotní služby

Celkový počet ukončených kontrol	66
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	35 / 1 286 000 Kč
Celkový počet vyřízených podnětů / z toho neoprávněných	4 / 3

Cenové kontroly byly zaměřeny na ceny zdravotních výkonů, nehrazených z veřejného zdravotního pojištění, uplatňované v oborech gynekologie, oftalmologie, rehabilitace, logopedie, plastické chirurgie, stomatologie a dentální hygieny. Kontrolovanými subjekty byla převážně samostatná ambulantní zdravotnická zařízení, mezi kontrolovanými osobami však byly i nemocnice poskytující ambulantní zdravotní péči. Ve vztahu ke zdravotním pojišťovnám se jednalo o smluvní i nesmluvní zdravotnická zařízení. V rámci většiny kontrolních akcí byla provedena také kontrola maximálních cen zdravotních výkonů hrazených z veřejného zdravotního pojištění, pokud byly tyto výkony kontrolovanými osobami ve sledovaném období poskytovány.

Především v kontrolovaném oboru dentální hygiena se stále projevuje neznalost cenových předpisů jejími poskytovateli, kteří si neuvědomují, že poskytují regulované zdravotní služby. Nejčastěji zjištěnými správními delikty bylo porušení ustanovení § 11 zákona o cenách, a to nevedení cenové evidence, a dále nedodržení závazného postupu při tvorbě cen nebo kalkulaci věcně usměrňovaných cen poskytovaných zdravotních služeb, resp. nezpracování kalkulací ve struktuře uvedené v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky č. 450/2009 Sb. k zákonu o cenách.

Kontrolami bylo mimo jiné např. zjištěno, že kalkulace nevychází z nákladů, objemu zisku a množství prodeje zboží pro daný kalendářní rok. V několika případech kalkulace obsahovala ekonomicky neoprávněné náklady, dále bylo zjištěno zahrnutí nákladů na přímý materiál do režijní minutové sazby, chybné stanovení fondu pracovní doby u dentální hygienistky, započtení daňových odpisů místo odpisů účetních v kalkulaci minutové sazby, pojištění nad

rámec nutného, neodečtení nákladů vynaložených pro soukromé účely, nepřiměřený zisk na reinvestice, příp. kalkulace nebyly vztaženy na jednotkové množství poskytovaných služeb.

Porušení ustanovení § 13 odst. 2 zákona o cenách bylo zjištěno v případě kontroly regulace věcně usměrňovanou cenou u zdravotní služby „uložení těla zemřelého nad 48 hodin“ (poskytované podle § 2 odst. 2 písm. c a § 90 zákona o zdravotních službách č. 372/2011 Sb. a § 4 odst. 4 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), kdy kontrolovaná osoba při nabídce a prodeji této služby neposkytla pozůstalým informaci o její ceně zpřístupněním ceny na viditelném místě formou ceníků nebo jiným přiměřeným způsobem tak, aby měli možnost seznámit se s její cenou před jednáním o její koupi.

3.2.7 Zneužití hospodářského postavení

Celkový počet ukončených kontrol	4
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	0 / 0 Kč
Celkový počet vyřízených podnětů / z toho neoprávněných	5 / 0

U státní organizace provozující dráhy celostátní a dráhy regionální byla provedena cenová kontrola zaměřená na dodržování § 2 odst. 3 zákona o cenách při uplatňování neregulovaných cen vybraných činností souvisejících s provozováním vlečky a cen (úhradě) podílu nákladů na zajištění revizí, prohlídek a úkonů provozní údržby staničního zabezpečovacího zařízení ve vlastnictví a správě kontrolované osoby instalovaného v kolejišti dráhy - vlečky v období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2013. Na základě podnětu se kontrola zaměřila na ceny vybraných činností prováděných provozovatelem dráhy pro jiného provozovatele, konkrétně cenu obsluhy staničního zabezpečovacího zařízení ve vlastnictví a správě kontrolované osoby, instalovaného v kolejišti dráhy - vlečky, včetně souvisejícího dohledu a údržby zabezpečovacího zařízení. Provedenou analýzou trhu u kontrolovaného zboží z hlediska věcného, územního a časového byly odlišeny jednotlivé varianty smluvních vztahů mezi kupujícím a prodávajícím, bylo prokázáno, že kontrolovaná osoba jako prodávající zaujímá v rámci provozované sítě dráhy celostátní a dráhy regionální vůči některým provozovatelům

dopravně navazující dráhy - vlečky výhodnější hospodářské postavení. Z důvodu specifčnosti a obsahové rozmanitosti kontrolovaných služeb nebylo reálně zjistit cenu obvyklou. Proto se cenový kontrolní orgán v souladu se zákonem o cenách zaměřil v rámci dostupných dokumentů a informací na tzv. nákladově ziskový rozbor ceny, resp. na metodiku tvorby cen předmětného zboží v kontrolovaném období včetně ověření přímých a nepřímých nákladů a zisku. Cenová kontrola byla ukončena se závěrem, že prodávající při stanovení a uplatňování neregulovaných smluvních cen obsluhy staničního zabezpečovacího zařízení nezneužil vůči příslušným provozovatelům dráhy – vlečky v období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2013 své výhodnější hospodářské postavení.

Jedna kontrola byla na základě podnětu provedena u cen za pronájem mysliveckých honiteb, další dvě pak na maloobchodní ceny ve věžeňské kantýně. V žádném z těchto případů nebylo zjištěno zneužití výhodnějšího hospodářského postavení. V souvislosti s kontrolami týkajícími se možného porušení ustanovení § 2 odst. 3 zákona o cenách při uplatňování cen potravinářského a drogistického zboží vůči osobám ve výkonu trestu odnětí svobody byly provedeny i kontroly plnění evidenčních povinností a povinnosti informování o cenách, při nichž nebylo zjištěno porušení zákona.

3.2.8 Kontroly značení zboží, plnění evidenčních povinností a informování o cenách

Celkový počet ukončených kontrol	1
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	1 / 150 000 Kč
Celkový počet vyřízených podnětů / z toho neoprávněných	3 / 2

Na základě podnětu poukazujícího na neinformování cestujících o cenách jízdného dopravcem provozujícím železniční veřejnou vnitrostátní pravidelnou osobní dopravu, bylo provedeno místní šetření na řadě železničních stanic a zastávek a v návaznosti na tato šetření bylo provedena v dané obchodní společnosti cenová kontrola zaměřená na dodržování ustanovení § 13 odst. 2 zákona o cenách při poskytování informací o cenách (v daném případě jízdného). Konkrétně se jednalo o dodržování ustanovení, že „dopravci provozující železniční veřejnou vnitrostátní pravidelnou osobní dopravu jsou podle § 13 odst. 2 zákona o cenách povinni

zpřístupnit na viditelném místě informaci o ceně včetně určených podmínek formou ceníku, vývěsky nebo jiným přiměřeným způsobem“. Cenová kontrola zjistila nedostatky v informování cestujících o cenách jízdného. Podstatou zjištění byla skutečnost, že v kontrolovaném období neumožňovala společnost určité podmnožině cestujících na tzv. neobsazených či částečně obsazených stanicích a zastávkách získat informaci o ceně jízdného bezplatně, ale pouze formou zpoplatněných dat (internet, mobilní aplikace) nebo prostřednictvím placené (nikoliv bezplatné) infolinky.

3.2.9 Mimořádná šetření zadaná Ministerstvem financí

Na jednání Zemědělského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne 2. června 2016, které se týkalo opatření k řešení hluboké krize v živočišné výrobě v souvislosti s dovozy potravinářských výrobků do ČR za nízké ceny, bylo MF požádáno o zahájení bezodkladného šetření výše uplatňovaných nákupních a prodejních cen vybraných potravinářských výrobků v obchodních řetězcích s využitím pracovníků cenové kontroly SFÚ.

Pro naplnění účelu šetření SFÚ vyžádal u šesti významných obchodních společností (tzv. „maloobchodních řetězců“) cenové informace podle § 12 odst. 1 zákona o cenách, zaměřené na vývoj uplatňovaných nákupních a konečných prodejních cen vybraných druhů zboží (máslo, trvanlivého mléka, sýru Eidam, slepičích vajec, chlazených kuřat, vepřové plece, vepřové kýty a vepřové krkovice) za období od 1. 1. 2016 do 31. 5. 2016, tj. za 5 měsíců. S ohledem na celostátní územní působnost vybraných maloobchodních řetězců a centralizovanost jejich obchodní politiky (nákupu a prodeje) lze vnímat toto šetření z hlediska územního jako šetření celostátní.

V rámci šetření byly od vybraných řetězců vyžádány informace o uplatňovaných jednotkových nákupních cenách vybraných druhů zboží, identifikacích dodavatelů a dodaném množství a informace o konečných prodejních cenách včetně uplatňovaných slev. Vyžádané a ověřené informace byly následně analyzovány a utříděny pro potřeby vyhotovení „Zprávy o šetření nákupních a prodejních cen realizovaných vybranými obchodními společnostmi v období od 1. 1. 2016 do 31. 5. 2016 u vybraných potravinářských výrobků“, která byla zaslána koncem září 2016 Ministerstvu financí Odboru 16 – Cenová politika, který průběh šetření metodicky usměrňoval.

Následně přijal Zemědělský výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR usnesení č. 122, ve kterém byl ministr zemědělství požádán „nadále pokračovat (ve spolupráci s Ministerstvem financí) v intenzivních kontrolách dovozových potravin, především těch, které jsou dodávány za ceny pod běžné náklady, zda splňují veškeré požadavky z pohledu platné legislativy“. Předseda výboru požádal svým dopisem ministra financí o realizaci tohoto usnesení. Tím byl odbor 16 – Cenová politika požádán o zajištění šetření výše uplatňovaných nákupních (výkupních) cen vybraných potravinářských výrobků mezi zemědělskými prvovýrobci a zpracovateli s využitím pracovníků cenové kontroly SFÚ. Šetření se tak v další fázi rozšířilo na celou vertikálu vztahů mezi příslušnými subjekty.

Na provádění tohoto šetření se podílí celý Odbor cenové kontroly SFÚ. K 31. 12. 2016 šetření stále probíhalo.

3.3 KONTROLY PROVÁDĚNÉ CELNÍMI ÚŘADY

Celkový počet ukončených kontrol	42
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	1 / 5 000 Kč

Celním úřadům jsou svěřeny kompetence v kontrole cen u cigaret podléhajících odvodu spotřební daně. Je tak zajišťován komplexní dohled ze strany orgánů, které provádějí správu této daně. Předmětem cenových kontrol je dodržování pevných cen cigaret stanovených cenovými rozhodnutími Celního úřadu pro Středočeský kraj a dodržování označování zboží cenami.

Celní úřady provedly v roce 2016 celkem 42 cenových kontrol. V rámci kontrolní činnosti byl zjištěn jeden případ porušení cenových předpisů. Subjektu byla uložena pokuta ve výši 5 000 Kč. Rozhodnutí o pokutě nabylo právní moci. Cenové kontroly u kontrolovaných subjektů byly realizovány souběžně s dalšími kontrolními činnostmi.

3.4 KONTROLY PROVÁDĚNÉ ČESKÝM TELEKOMUNIKAČNÍM ÚŘADEM

Kontrolní činnost ČTÚ je zaměřena na dodržování ustanovení zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů. Cenová kontrola je dílčí oblastí jeho působnosti.

ČTÚ v roce 2016 neprovedl dle odkazovaného ustanovení § 14 odst. 6 zákona o cenách žádnou cenovou kontrolu.

3.5 KONTROLY PROVÁDĚNÉ ENERGETICKÝM REGULAČNÍM ÚŘADEM

Celkový počet ukončených kontrol	43
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	15 / 222 458 174 Kč

ERÚ jako cenový kontrolní orgán vykonává kontrolu cen v oblasti energetiky podle zákona o cenách v souladu s působností podle ustanovení § 2c zákona o působnosti orgánů ČR v oblasti cen a také v souladu se zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Při kontrolní činnosti dodržování cenových předpisů kontrolují pracovníci dodržování zákona o cenách a cenových rozhodnutí ERÚ účinných pro příslušný kontrolovaný kalendářní rok. Tak jako každý rok se činnost kontroly soustředila na prošetřování výsledných cen tepelné energie, kdy se jednalo o přezkoumání dodržování pravidel věcného usměrňování cen tepelné energie podle příslušného cenového rozhodnutí.

U dodávek tepelné energie bylo provedeno 38 kontrol. Předmětem kontrol byla správnost vyúčtování výsledných cen tepelné energie a ověření, zda kontrolované osoby v dané cenové

lokalitě dodržují závazný postup při kalkulaci ceny tepelné energie stanovený ERÚ v příslušném cenovém rozhodnutí.

Cenovými kontrolami v oblasti teplárenství bylo nejčastěji zjištěno uplatnění nepřiměřené výše zisku a neoprávněné náklady ve věcně usměrňované ceně tepelné energie jako jsou odpisy neodpovídající skutečné výši majetku, úroky z úvěru vyšší, než odpovídá platebním podmínkám u banky, resp. náklady na opravu majetku provedené nad rámec smluvních podmínek s pronajímatelem. V rámci některých kontrol řešil ERÚ případy, kdy dodavatel překračoval maximální výši nájmu stanovenou cenovým rozhodnutím nebo v rámci režijních položek uplatňoval náklady, které jsou cenovým rozhodnutím vymezeny jako neoprávněné. Jednalo se např. o odměny statutárního orgánu nebo náklady související se zmařenými investicemi.

V případě nabídky a prodeje sdružených služeb dodávky elektřiny a plynu bylo provedeno pět kontrol. Předmětem kontroly bylo ověření, zda kontrolovaná osoba při nabídce a prodeji sdružených služeb dodávky elektřiny a plynu poskytuje informace spotřebiteli tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy ve smyslu ustanovení § 13 odst. 2 zákona o cenách.

V roce 2016 neprováděl ERÚ žádné cenové kontroly v oblasti obnovitelných zdrojů energií, přestože od 1. ledna 2016 mu k tomu byla svěřena působnost zákonem č. 131/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Podle tohoto zákona kontrolu dodržování zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, má provádět namísto SEI nově ERÚ. ERÚ však žádné cenové kontroly v této oblasti nezačal s argumentací, že současně nebyla provedena změna v zákonu o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve kterém je tato cenová kontrola svěřena SEI. Zákon o působnosti orgánů ČR v oblasti cen však v § 2c obsahuje zmocnění pro ERÚ k provádění kontroly cen v oblasti energetiky obecně. Uvedenou novelizací pokračovala tedy dělená působnost mezi dvěma cenovými kontrolními orgány, což není sice žádoucí stav, nicméně nikoliv neobvyklý. Výše uvedený postup ERÚ ve svém důsledku znamená, že nad oblastí, ve které se objem vyplácených podpor pro letošní rok pohybuje na úrovni cca 44 mld. Kč, není vykonáván cenový dozor. Ministerstvo financí již předložilo vládě návrh změny zákona o působnosti orgánů ČR v oblasti cen., kterým by se kompetence SEI v cenové kontrole zrušily.

3.6 KONTROLY PROVÁDĚNÉ STÁTNÍ ENERGETICKOU INSPEKČÍ

Celkový počet ukončených kontrol	118
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	114 / 68 251 898 Kč

SEI se zaměřila v převážné části kontrol na fotovoltaické elektrárny. Zbylá část provedených kontrol pak připadla na výrobce kombinované výroby elektřiny a tepla, malé vodní elektrárny, bioplynové stanice, spalování biomasy a čističky odpadních vod.

Přehled o kontrolách dodržování cenových předpisů, prováděných SEI za uplynulé období roku 2016 se týká kontrol provedených v roce 2015, u kterých byly pokuty uloženy a zaplaceny až v roce 2016, tudíž se nedostaly do přehledu zaslání Státní energetickou inspekcí v loňském roce.

Ze stejných důvodů, jak uvedeno výše v kapitole 3.5., týkající se ERÚ, SEI nezahajovala v roce 2016 žádné kontroly dodržování cenových předpisů v oblasti podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Počet kontrol a navazujících správních řízení, prováděných v roce 2016, se oproti roku 2015 výrazně zmenšil z důvodu, že se již jen dokončovaly kontroly a zahajovala správní řízení navazující na kontroly zahájené před 1. 1. 2016.

3.7 KONTROLY PROVÁDĚNÉ STÁTNÍM ÚSTAVEM PRO KONTROLU LÉČIV

Celkový počet ukončených kontrol	115
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč (včetně nepravomocných)	41 / 980 000 Kč

V roce 2016 provedl SÚKL celkem 115 cenových kontrol v oblasti léčivých přípravků, z nichž 106 kontrol proběhlo u poskytovatelů lékařské péče a 9 kontrol u distributorů léčiv. Kontrolní činnost SÚKL byla zaměřena na kontrolu dodržování podmínek cenové regulace. U hromadně vyráběných léčivých přípravků bylo kontrolováno zejména dodržování úředně stanovených cen a maximální výše uplatněné obchodní příirážky. U individuálně připravovaných léčivých přípravků a u hromadně vyráběných léčivých přípravků upravovaných před výdejem bylo kontrolováno dodržování věcného usměrnění cen. Dále bylo sledováno plnění povinnosti vedení evidence cen uplatněných při prodeji, označování léčivých přípravků cenami a způsob informování pacienta o ceně a doplatku, jakož i dodržování lhůt doprodeje v případě snížení maximální ceny vykonatelným rozhodnutím SÚKL v návaznosti na probíhající procesy revizí cen a úhrad léčivých přípravků.

V případě kontroly distributorů byly kromě dodržování úředně stanovených cen a maximální výše uplatněné obchodní příirážky prověřovány také další povinnosti vyplývající z platného cenového předpisu Ministerstva zdravotnictví 1/2013/FAR ze dne 7. prosince 2012, o regulaci léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely (dále jen „cenový předpis“), zejména povinnost informovat odběratele o základu pro výpočet maximální obchodní příirážky, výši vlastní uplatněné obchodní příirážky a o distributorovi oznámených obchodních příirážkách jiných osob vykonávajících distribuci.

Právní moci nabylo v roce 2016 celkem 40 rozhodnutí o uložení pokuty za cenové delikty v celkové výši 970.000 Kč (365.000 Kč u 18 rozhodnutí vydaných v roce 2016 a 605.000 Kč u 22 rozhodnutí vydaných v předchozím období). Ve 2 případech nabyly u cenových kontrol právní moci pokuty uložené podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), za neposkytnutí součinnosti při kontrole, a to v celkové výši 200.000 Kč.

V 10 případech byla v souvislosti s provedenou cenovou kontrolou uložena poskytovatelům lékařské péče nápravná opatření.

Mezi nejčastěji se vyskytující porušení cenových předpisů patřilo nedodržení závazného postupu při tvorbě prodejní ceny individuálně připravovaných a hromadně vyráběných léčivých přípravků upravovaných před výdejem, nedodržení úředně stanovené maximální ceny při prodeji, nerespektování podmínek a postupů pro jejich uplatnění stanovených cenovými předpisy Ministerstva zdravotnictví a nevedení nebo neuchovávání cenové evidence.

V rámci kontroly dodržování cenových předpisů vykonával SÚKL v roce 2016 nadále kontrolu podmínek poskytování léčivých přípravků vázaných na lékařský předpis hrazených z veřejného zdravotního pojištění u poskytovatelů zdravotních služeb oprávněných vydávat léčivé přípravky (lékáren) na základě § 32 odst. 4 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

V celkem 18 případech byly zjištěny nabídky nebo poskytování zvýhodnění výdeje léčivých přípravků v rozporu s výše uvedeným zákonem. Šlo zejména o nabídku získání a následné poskytování věrnostních bodů, poukazů na další nákup, finanční odměny za recept a o umožnění účasti v losování o ceny v souvislosti s výdejem léčivých přípravků vázaných na lékařský předpis hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

3.8 KONTROLY PROVÁDĚNÉ MAGISTRÁTEM HL. M. PRAHY A KRAJSKÝMI ÚŘADY

Cenové kontroly krajských úřadů jsou zaměřeny zejména na dodržování úředně stanovených cen a na dodržování povinností označování zboží cenami a vedení cenové evidence.

Magistrát hl. m. Prahy prováděl v roce 2016 stejně jako v předchozích letech rozsáhlé cenové kontroly dodržování maximálních cen v osobní taxislužbě stanovených v rámci přenesené působnosti stanovených nařízením č. 20/2006 Sb. HMP, ve znění nařízení č. 7/2013 Sb. HMP.

Celkový počet ukončených kontrol Magistrátem hl. m. Prahy - taxi	1 163
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	34 / 1 791 000 Kč

Proti vydaným rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů provozovatelům taxislužby jsou téměř vždy podávána odvolání k Ministerstvu financí a následně podávány žaloby ke správním soudům. Projednávání u soudů trvá i několik let.

Magistrát hl. m. Prahy provedl kromě toho také cenové kontroly převážně zaměřené na vedení cenové evidence a označování zboží cenami v prodejnách oděvů, potravin, květin, ve stánkovém prodeji, drogeriích, v prodejnách novin a časopisů, textilu, nábytku a v knihkupectvích.

Celkový počet ukončených kontrol	270
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	39 / 240 000 Kč

Kontroly provedené krajskými úřady byly zaměřeny převážně na dodržování cenové evidence a označování zboží cenami (§ 11 a 13 zákona o cenách) v prodejnách potravin, drogistického zboží, květin, potřeb pro domácnost, kosmetiky, obuvi, nábytku, barev, hraček, při stánkovém prodeji a hostinské činnosti.

Celkový počet ukončených kontrol	988
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	173 / 958 000 Kč

3.9 KONTROLY PROVÁDĚNÉ OBCEMI

Obce jsou vybaveny obdobnými kompetencemi ke kontrole cen jako kraje. Vzhledem k omezeným možnostem kapacitním a personálním neprovádějí obce časově a odborně náročné cenové kontroly.

Pozornost obcí, které prováděly cenovou kontrolu, byla soustředěna na dodržování povinností ve vedení cenové evidence a při označování zboží a služeb cenami pro konečného spotřebitele v maloobchodních prodejnách a provozovnách.

Celkový počet ukončených kontrol	254
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	13 / 25 000 Kč

3.10 DOZOROVÁ ČINNOST MINISTERSTVA FINANCÍ VE VZTAHU K HL. M. PRAZE A KE KRAJŮM

Systematická a pravidelná metodická činnost MF týkající se cenové kontroly ve vztahu ke krajům se realizuje od roku 2006, kdy se MF obrátilo na všechny kraje s výzvou ke vzájemné součinnosti v cenové kontrole podle zákona o cenách, s cílem zajištění fungující a účinné cenové kontroly vykonávané kraji podle zákona o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen. Výzva se setkala s příznivou odezvou a od té doby probíhá organizační, koordinační a metodická součinnost v cenové kontrole cestou vzájemných pravidelných i operativních konzultací a metodické podpory.

V roce 2016 byl dohled MF v oblasti cen ve vztahu k hl. m. Praze a ke krajům realizován tak jako v předchozích letech zejména v rámci pravidelných kontrol výkonu přenesené působnosti podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, zákona o cenách a usnesení vlády č. 689/2013 ze dne 11. 9. 2013 o Plánování, vyhodnocování a koordinaci kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti územních samosprávných celků prováděných ústředními správními úřady, krajskými úřady, Magistrátem hlavního města Prahy a magistráty územně členěných statutárních měst.

Tyto kontroly se týkaly jednak cenové regulace uplatňované kraji a hl. m. Prahou u služeb, u kterých je svěřena pravomoc ve stanovení maximálních cen krajům (MHD a integrovaná doprava, taxislužba, nucené odtahy, služby parkovišť, připevnění tzv. botičky při nesprávném parkování, služby hřbitovní a pohřební a kontrola a revize spalinové cesty) a jednak cenové kontroly prováděné Magistrátem hl. m. Prahy a krajskými úřady.

Kontrolou výkonu přenesené působnosti v oblasti cenové regulace bylo ověřeno, že cenová regulace na krajské úrovni byla prováděna v souladu s ustanovením § 1 odst. 6 zákona o cenách, tj. byla uplatněna výhradně u takových služeb, u nichž je z různých důvodů trh skutečně ohrožen účinky omezení hospodářské soutěže. Touto kontrolou bylo současně ověřeno, že cenová úroveň, ve které byla volena výše stanovených maximálních cen, odpovídala ve sledovaném období cenové úrovni, ve které by se sjednávány ceny jednotlivých služeb ustalovaly v tržním prostředí bez omezení hospodářské soutěže.

Pokud jde o cenové kontroly prováděné kraji, metodický dohled ukázal, že cenové kontroly probíhají z věcného hlediska v souladu s cenovými předpisy. Vyskytly se pouze některé dílčí procesní a formální závady řízení, které neměly vliv na správnost vlastního kontrolního zjištění. Kontrol výkonu přenesené působnosti bylo využito současně k metodické podpoře krajů. Mimo rámec kontroly byly konzultovány aktuální otázky výkonu cenové kontroly a navazujícího správního řízení.

Lze konstatovat, že jednotlivé krajské úřady využívají obdobných forem metodického usměrňování cenové kontrolní činnosti obcí jako Ministerstvo financí vůči krajským úřadům.

4 ZÁVĚR

Výkon cenové kontroly je pro udržování cenové kázně nezbytný, a to nejen u sortimentů zboží a služeb, u nichž je uplatňována cenová regulace, ale i v té části neregulované oblasti, pro kterou může být i charakteristické omezení hospodářské soutěže. Stávající rozvinutá struktura tržního prostředí v ČR, pro které je typický významný nárůst počtu různých nadnárodních korporací, ekonomických konglomerátů, obchodních řetězců a dalších tržně silných nadnárodních firem, staví totiž stále více do popředí otázky případného omezování hospodářské soutěže, resp. zneužití výhodnějšího hospodářského postavení na relevantním trhu. Na významu nabývá i spolupráce cenových kontrolních orgánů s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže při vytipování možného deliktního jednání některých firem s významným postavením na konkrétním trhu.

Nemusí se však vždy jednat jen o významná porušení cenových předpisů velkými firmami, ale jde o běžné otázky tvorby a sjednávání cen a řádné informování zákazníků o nabídkových cenách zboží a služeb při prodeji v maloobchodě, stejně jako o řádné vedení cenové evidence.

Výsledky kontrolní činnosti i nadále potvrzují nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany značné části kontrolovaných subjektů. Celkově lze konstatovat, že výsledky činnosti cenové kontroly prokazují, tak jako v minulých letech, odůvodněnost výkonu cenové kontroly a nutnost jejího dalšího pokračování i v dalších letech.

Celkový počet ukončených kontrol v roce 2016	3 185
Celkový počet kontrol ukončených se zjištěním (ukončených rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů) / celková výše uložených pokut v Kč	510 /298 483 072 Kč
Celková výše uhrazených pokut v Kč	26 038 043 Kč

Souhrnný přehled výsledků cenových kontrol je uveden v příloze č. 4.

Přetrvávajícím limitujícím prvkem provádění cenových kontrol jsou omezené kapacitní možnosti všech kontrolních orgánů, zejména Specializovaného finančního úřadu. To se projevuje i v patrném snížení počtu provedených cenových kontrol oproti roku 2015 prakticky u všech cenových kontrolních orgánů (snad s výjimkou Státního ústavu pro kontrolu léčiv).

V kapacitních možnostech kontroly není přirozeně zkontrolovat všechny subjekty na trhu, ale rozhodující pozornost cenové kontroly je soustředěna na oblasti, kde lze předpokládat porušování cenových předpisů. Zároveň cenová kontrola plní důležitou roli psychologické zábrany pro praktiky, které by vedly k poškozování odběratele.

Zahájení činnosti oddělení Cenová kontrola v oboru vodovodů a kanalizací na MF a rozšíření počtu systemizovaných míst v tomto oddělení k 1. 1. 2017 na celkový počet 17 pracovníků, lze hodnotit jako významný krok ke zlepšení omezené kapacity cenové kontroly v oboru vodovodů a kanalizací. Po dokončení výběrových řízení a obsazení všech systemizovaných míst bude možno přikročit k plánovanému počtu kontrol u nejdůležitějších subjektů tohoto důležitého odvětví a ke zvýšení efektivity cenové kontroly.

V Praze dne 19. dubna 2017

Předseda vlády:

Mgr. Bohuslav Sobotka v. r.